

Varðveitið Als far- loyvis- skipanina

Samtak

At avtaka ella broyta Als-farloyvisskipanina til tað verra er eitt vánaligt hugskot, tí farloyvisskipanin hjá Als hjálpir langtíðararbeidsleysum út í arbeiðið aftur. Tað eru serliga tilkomnar kvinnur í ávísum økjum í landinum, sum vera hart raktar. Feløgini í Samtak mæla løgtinginum staðiliga frá at avtaka ella broyta skipanina um farloyvi, tí hon er við at hjálpa fólki út aftur á arbeiðsmarknaðin

At seta mark fyri, nær ALS skal kunna skipa fyri farloyvistørvum, meta vit vera ivasamt, tí skipanin hevur hjálpt fleiri persónum at koma aftur út á arbeiðsmarknaðin.

Feløgini í Samtak heita tískil á løgtingið um at lata vera við at samtykkja broytingar í farloyvisskipanini, tí skipanin er góð, hon riggar væl og fleiri sum hava nýtt farloyvisskipanina, hava fingið varandi tilknýti til arbeiðsmarknaðin.

Skipanin má ikki gerast óvirkin, tí brúk er fyri skipanini. Hon er eitt gott og alternativt arbeiðsávísingartiltak, sum gevur arbeiðsleysum arbeiði.

Seinnu árin er nýtslan av farloyvisskipanini vaksin ár undan ári – í 2014 fingur 44 arbeiðsleys arbeiði gjøgnum farloyvisskipanina.

Upplýsingar frá ALS vísa, at tað í serligan mun vóru **arbeiðsleysar kvinnur á bygd og langtíðararbeidsleys**, sum fingur hesi arbeiði í 2014.

Farloyvisskipanin hevur somuleiðis ta positivu ávirkan á arbeiðsloysi í landinum, at 50% av teimum sum fáa farloyvisstarv koma ikki innaftur í arbeiðsloysisskipanina.

Ivasamt er eisini, um tey tøl, sum fyrisitingin í Als borðreiðir við í mun til farloyvisskipanina eru heilt røtt.

Fyri ein arbeiðsleysan kann farloyvisskipanin vera tað sum ger munin um viðkomandi kemur á arbeiðsmarknaðin ella ikki.

Als má taka sína ábyrgd í álvara, og varðveita hesa skipan, tí nógv av teimum, sum hava brúkt hana, høvdu annars verið munandi longri arbeiðsleys.

Hesienda í Almannaverkinum, sum langtíðararbeidsleys, sum framyvir fara at hava uppaftur verri við at fáa tilknýti til arbeiðsmarknaðin aftur.

Skitið álop, Sjúrdur Skaale !

Annika Olsen
Fólkaflokkurin

Tá man ikki hevur eina serliga góða sak, so eru tað ofta tvínni vápn, ið verða tikin í nýtslu. Annað er at spæla offur og fáa sympati, og hitt er persónlig álop. Í grein herfyri brúkti Sjúrdur Skaale bæði vápnini ímóti mær. Fyri tað fyrsta útnevnir hann seg sjálfvan sum offur í mínari valkampanu til fólkatingsvalið, og hitt er, at eg skal vera óreiðilig í mínum valstriði. Bæði hesi eru tó langt frá veruleikanum, umframt at tað rættiliga naivt at halda, at eg ætli mær at brúka Sjúrdur Skaale sum offur í mínum valstriði.

Alt byrjaði við eini grein hjá mær um, at vit ikki eiga at føra ósemjur úr Føroyum niður á Fólkating. Í somu grein nevni eg í einum viðfáningi, at Javnaðarumboðið á Fólkatingi, ikki hevur drigið somu línu í málinum viðvíkjandi samráðingunum, sum Føroyar hava ført við Russland í seinastuni. Essensurin í greinini var, at fólkatingsumboðini eiga at draga somu línu sum landsstýrið á uttanríkispolitiska økinum, og eru tað viðurskipti, sum man ikki metir eru nøktandi, eigur man at taka hetta upp á rætta stað, í staðin fyri at varpa hetta út í altjóða miðlum og á Fólkatingi. Vit hava ígjøgnum tíðirnar ásannað, at standa vit ikki saman úteftir, koma vit sjálvdan á mál.

Óansæð hvussu orðini hjá Sjúrdur

eru follin á teimum ymsu pall-unum, hann hevur ført seg fram í málinum í samstarvinum millum Føroyar og Russland, so hevur ligið ein undirliggjandi tóni um, at samhandilin við Russland fór at skaða umdømið hjá Føroyum í vesturheiminum. Sjálvandi verður hetta uppfatað, sum at man er ímóti føroyska samstarvinum við Russland, hvussu skal tað annars uppfatast og skiljast av umheiminum? Eg kann leggja afturat, at eg eri ikki einsamøll at sita við hesi fatan.

Hetta hevur fingið øði í fólka-tingsmannin, Sjúrdur Skaale, sum kanska hevur fingið kaldar føtur í málinum, tí ofta er tann, ið at sær tekur, sekur. Møguliga er tað ringa samvitskan hjá Sjúrdur Skaale, ið

fær hann at skriva eitt langt verjurit um tað, sum er farið fram í føroysku samráðingunum við Russland undir spentu støðuni. At hann so samstundis velur at leggja persónliga eftir mær fyri at føra eitt óreiðiligt valstrið er tó undir alt lágmark og rættiliga ósømligt. Annars haldi eg, at Sjúrdur Skaale átti at vanda sær um orðini, um at onnur eru óreiðilig. Ein persónur, sum stillar upp fyri ein tjóðveldisflokk fyri síðani at konvertera til ein sambandsflokk, átti at verið tann síðsti, ið brúkti orð sum óreiðilig um onnur.

Lesið við oyrunum

Björg Dam
valevnið Javnaðarflokksins
til løgtingsvalið

Ljóðbókin hevur vunnið hevð og marknaðurin hevur verið vaksandi uttanlands í fleiri ár. Føroyska ljóðbókin hevur tað ikki gott, tíverri. Eitt álit er júst gjørt, so vón er fyri framan, men tað krevur politiska raðfesting.

Hví eru ljóðbøkur góðar
fyri børn og ung?

Børn elska at hoyra søgur, og alra best er, um ein vaksin lesir upp fyri teimum, tá kann tann vaksni útdýpa og greiða frá orðum og hendingum børnini ikki skilja.

Ljóðbøkur hava tann fyrimun, at barnið fær søgu, hóast tey vaksnu ikki hava tíð, og so ofta tað ynskir. Hvørja ferð barnið hoyrir søguna, fær tað størri innlit í, hvat søgan snýr seg um, og tey ókendur orðini byrja at geva meining og hendingarnar gerast týðuligari. Á hendan hátt, fær barnið eitt nógv størri orðfeingi á føroyskum og fær innlit í ymisk evni, onnur

menniskju, størri vitan og áhuga og innlit í bókmentir, sum tað annars ikki hevði fingið. Við størri orðfeingi og breiðari almennari vitan verður lesiførleikin eisini mentur.

Walkmaðurin er farin tíð!

Í dag muga vit keypa ella læna ljóðbøkur á bókasavninum á fløgum ella kasettubondum. Hvørki fløgum ella bandið er ikki tíðarhóskandi miðil, tí brúkarin í stóran mun nýtir eitt av sínum snildtølum til undirhald.

Seinasta hondin er júst løgd á álit um almennar ljóðbókakæpastur og e-bókakæpastur, sum mentamálaráðið hevur umbiðið. Tíbetri, so kemur arbeiðsbólkurin eisini til ta niðurstøðu, at ljóðbøkurnar eiga at verða tøkur á netinum.

Álitið er rættuliga væl frágingið, men tekur einamest hædd fyri brúkarum við skerdum førleikum sum eitt nú blindni, vanføri, sjúku og lesiveik. Hesin bólkurin er sjálvandi aðalmálbólkurin, tí ljóðbókin er í summum førum teirra einasti miðil til bókligt tilfar.

Stórur marknaður
fyri ljóðbókum

Uttanlands er ljóðbókamarknaðurin

margfaldaður seinastu árin. Vaksin, serliga pendlarar, iðkarar og fysiskt arbeiðandi vilja gagnnýta tíðina við at lurta eftir ljóðbókum, og hendan hátt fáa upplýsing, menning og undirhald ímeðan. Men serligt eru tað børn sum fáa stórt gagn av ljóðbókum. Bæði tey, ið lesa sjálvi og tey, sum ikki duga at lesa. Ljóðbókin hevur vunnið hevð, frá at verða hildin bert at verða fyri tey lesilatu og svikarar, tí lesilurta nógv fleiri børn nú enn áður.

Manglandi undirhald á
føroyskum til børn og ung

Í Føroyum eru børnini ein stórur potentiellur málbólkur, bæði sum málpolitiskt amboð og sum marknaðargrundarlag, tí hesir lutfallsliga stóru málbólkarir kunna verða við at tryggja figgjarligt grundarlag fyri ljóðbókunum, serliga tí, børn og ung eru eitt tað størst forbrúkandi segmenti av undirhaldi. Men eisini hava ljóðbøkurnar stóran máls-politiskan týðning, tí tað er stórur mangul á undirhaldi á føroyskum til børn og ung. Sostatt er tað eitt stórt opið hol, sum ljóðbøkur kunna dekkja.

Ljóðbøkur bíligar
at framleiða

Tað verður altíð sagt, at sjónvarp er

alt ov kostnaðarmikið at framleiða. Í álitinum kemur fram, at tað kostar uml. 100 kr pr. síðu at framleiða eina ljóðbók. Ljóðbøkur er sostatt ein bíligur háttur at framleiða undirhald á føroyskum máli og av føroyskum uppruna. Tí eigur ljóðbókin at raðfestast.

Yvirskipað eiga vit verða betri at veita tilfar á føroyskum og við føroyskum uppruna, og serliga á miðlum børn og vaksin nýta. Ljóðbøkur er ein gevandi, góður og bíligur háttur at framleiða undirhald á føroyskum og marknaðurin eftirspyr tær. Nú eigur landið at taka í egnan barm og raðfesta tær. Tó hóska ljóðbøkur ikki til tey smæstu børnini. Til teirra, eiga smá spøl og appir verða framleiddar, soleiðis at tey eisini fáa føroyskt tilfar, har tey eru.

Tað er mín vón, at hettar týðningarmikla álitið ikki endar í skuffuni uppi í mentamálaráðnum. Tað er mín vón, at næsti maður í sessinum dugur at siggja týðningin í ljóðbókum og fylgir álitinum upp, og setur tilráðingarnar í verk.

Umtalaða álitið sæst á mmr.fo

